

**Til studiekomiteen
Fra studiedirektøren**

Sakstype:	Diskusjonssak
Møtedato:	18. november 2010
Møte-/saksnr.	6-2010 / Sak 1
Notatdato:	5. november 2010
Arkivsaksnr.:	2008/88
Saksbehandlere:	Marianne Randen og Jonny Roar Sundnes, Studieavdelingen

Utviklingen av UiOs regelverk – avveininger og dilemmaer

Bakgrunn

Studieavdelingen arbeider med en revisjon av deler av studie- og eksamensforskriften. Som del av arbeidet har det blitt gjennomført en formell høring. I tillegg til den formelle høringen har vi hatt møter med hvert fakultet, med Studentparlamentet og med de helsefaglige profesjonsutdanningene.

Fakultetenes og Studentparlamentets innspill er basert på ulike hensyn og er til dels motstridende. I dette notatet ønsker vi derfor å løfte enkelte sentrale problemstillinger til diskusjon i studiekomiteen. Vi har støtt på avveininger som vil være avgjørende for hvilken retning utviklingen av regelverket skal gå, og ber derfor om studiekomiteens innspill.

Føringer i UiOs strategi- og årsplaner

UiOs Strategi2020 slår fast at UiO skal tilby forskningsbasert utdanning på lunje med de fremste internasjonale lærestedene. Dette er konkretisert blant annet i strategi nummer åtte:

UiO skal tilby landets beste læringsmiljø gjennom klarere forventninger, tettere oppfølging, bruk av varierte læringsformer, læringsfremmende evaluering og god pedagogisk kompetanse.

Økt utdanningskvalitet skal bl.a. bidra til forbedret gjennomføringstakt for studentene og dermed en frigjøring av ressurser. Strategien er fulgt opp i forslaget til årsplan for 2011-13. Her handler tiltak nummer tre om læringsmiljø og oppfølging av studentene:

Fakultetene skal gjennomføre tiltak som moter de lokale utfordringene knyttet til læringsmiljø og oppfølgingen av studentene. Viktige elementer: [...] Hvordan studieforløpsoppfølging og -veiledning kan skje på det enkelte fakultet for å forhindre frafall og bidra til gjennomstrømning.

Gjennomstrømningen på mange studieprogrammer og fakulteter ved UiO, slik den kommer til uttrykk ved den gjennomsnittlige studiepoengproduksjonen, er ikke tilfredsstillende. Dette går klart fram av tilgjengelig statistikk, og flere av fakultetene behandler problemstillingen i sine egne strategidokumenter. Også i etatsstyringsmøtet ble det stilt krav til at UiO må få en høyere studiepoengproduksjon. Forbedret gjennomstrømning er altså en viktig ambisjon både i UiOs sentrale strategi og i fakultetenes og programmenes arbeid med utvikling av studiekvaliteten og forbedring av studentoppfølgingen.

Tiltak for å bedre oppfølgingen av studentene, vil kunne innebære økt gjennomstrømning. Regelverket ved UiO skal utformes slik at det støtter opp om en slik målsetning. Dette arbeidet gir dessuten potensiale for en tydelig økonomisk gevinst: dersom hver enkelt av UiOs cirka 27.200 studenter i gjennomsnitt produserer ett studiepoeng mer pr år, vil dette isolert sett utgjøre en økning i KDs årlige bevilgning på minst 14,1 millioner kroner (med laveste finansieringskategori som utgangspunkt). For å kunne gå frem på riktig måte er det viktig å ha tilgang til sikkert datagrunnlag og god datakvalitet. I dag har vi ikke gode nok verktøy for å kunne følge med på studentenes reelle studiegjennomføring, blant annet med hensyn til registrerte permisjoner.

Tilbakemeldinger fra fakultetene og Studentparlamentet

De viktigste endringsforslagene i forskriften handlet om progresjonsregler og om anledningen til ett semesters udokumentert fravær. Studieavdelingen har fått innspill om behov for en ny gjennomgang av reglene for maksimal lovlig forsinkelse og tap av studierett, og sendte derfor ut et forslag til diskusjon hvor en del forbehold og unntaksregler for oversiktens skyld var utelatt. Dette forslaget har avstedkommet til dels kraftige reaksjoner, og fakultetene har her delt seg i synet på hvorvidt det er nødvendig å gjøre endringer. Studieavdelingen har oppsummert de viktigste tilbakemeldingene i tabellen som er vedlagt dette notatet. Vi har i vedlegget også tatt med punkter om permisjon som er hentet fra de uformelle diskusjonene med fakultetene.

Fakultetene var ikke samstemte i at de ønsket endringer i progresjonsreglene. Samtidig gav flere fakulteter tilbakemeldinger om at de enten ønsket eller var positive til en skjerpelse av progresjonsreglene på masternivå. Dersom vi vekter fakultetene etter studentantall, vil vi se at de er delt omtrent på midten: HF, UV og MN er enten positive til skjerpelser på master eller har allerede spesialregler som er strengere enn dagens hovedregler. TF, MED, SV og OD er fornøyd med dagens regler og ønsker ikke endringer. JUS var fornøyd med dagens regler med unntak av at de ønsket strengere progresjonsregler for de korte/engelskspråklige masterprogrammene.

Paradokset er at den situasjonen regelverket har som sitt utgangspunkt og normalsituasjon ser ut til å være snudd på hodet: i stedet for at det er gjennomføring av studieprogram på normert tid som er utgangspunktet og forsinkelser som er unntaket, er det nå den maksimale lovlige forsinkelsen mange ser ut til å behandle som den nye normalsituasjonen.

Fakultetene er også delt i synet på anledningen til ett semesters udokumentert fravær. Studieavdelingen fremmet forslag om å ta bort regelen, siden den ikke henger godt sammen med ønsket om forbedret oppfølging av studentene. Flere av fakultetene viser imidlertid til at saksmengden på andre felter vil kunne bli betydelig større hvis regelen tas bort, jf. alle søknadene om dispensasjon fra fristene for semesterregistrering, betaling av semesteravgift, samt permisjonssøknader. I den pågående høringen er det i dette spørsmålet at avveiningen mellom nytteverdien ved forbedret oppfølging og kostnadene ved økt saksbehandlingsmengde kommer tydeligst fram.

Arbeidet med utvikling av UiOs regelverk

UiOs regelverk er komplekst og kan være vanskelig å finne fram i for personer som ikke allerede kjenner regelverket godt. Studieavdelingen varslet i studiekomitésak i mai 2008 en prosess for å redusere kompleksiteten, slik at regelverket blir lettere å finne fram i både for studenter og andre brukere. Dette har vært både et strukturelt og et språklig spørsmål, og har krevd innsats over tid og samarbeid mellom Studieavdelingen og fakultetene. Den pågående forskriftsendringssaken er så langt den mest omfattende og den som innebærer potensiale for de største reelle endringene i regelverket. Formålet med prosessen er blant annet å samle regler med beslektet innhold og å klargjøre hvilken instans som vedtar reglene og hvilken myndighet reglene gir til de ulike aktørene ved UiO.

Studiekomiteén sluttet seg til Studieavdelingens ambisjon om i størst mulig grad å ha fellesregler i stedet for fakultetsvise eller programspesifikke regler, forutsatt at dette ikke er i strid med hvert fakultets eller studieprogramms særegne behov. I forbindelse med behandlingen av spørsmålet om kvoteordning på gjentak for masterstudiet i rettsvitenskap uttrykte universitetsstyret ønske om et mest mulig harmonisert regelverk for hele UiO.

Likebehandling og harmonisering av regelverket

Det er flere måter å forstå ønsket om likebehandling. Rent formelt blir studentene likebehandlet i den forstand at saksbehandlingen er bygget på et regelverk som er felles for alle (utgangspunktet ligger i forvaltningsloven og i universitets- og høyskoleloven). Dette sikrer blant annet at sakene er godt utredet, at vedtak blir begrunnet og at det finnes et etablert opplegg for å håndtere klager.

Likebehandling kan også innebære at beslektede saker skal gi like eller tilnærmet like resultater på tvers av fakulteter og programmer. Her bidrar dagens regelverk til harmonisering på tvers av organisasjonsstrukturen, men det ligger likevel et betydelig rom for lokal bruk av skjønn i behandlingen av enkeltsaker. Eksempler på saker med stor grad av koordinering er søknader om tilrettelegging av eksamen og søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning, mens for eksempel søknader om permisjoner og deltidsstudier i større grad blir behandlet ulikt.

Spørsmålet er hvordan ønsket om harmonisering og likebehandling på tvers av UiOs enheter står seg i møtet med særskilte faglige og organisatoriske behov på enkeltfakulteter eller enkeltprogrammer. For eksempel har medisin-, odontologi- og farmasistudiene mye til felles gjennom koblingen til sine respektive helseprofesjoner, men samtidig er det forhold ved for eksempel praksisavvikling og gjennomføring av obligatoriske aktiviteter som er til dels svært ulike for disse programmene. Slike forhold kan være basert på faglige hensyn, på organisatoriske strukturer eller på etablerte tradisjoner. Fakultetenes ressursituasjon vil også være en faktor mht. hvor omfattende saksbehandlingen kan være.

Kvalitet og trygghet i saksbehandlingen

Spørsmålet om harmonisering av regelverk og saksbehandlingsrutiner på tvers henger sammen med spørsmålet om trygghet og effektivitet i fakultetenes og instituttene saksbehandling. Vi oppfatter situasjonen til dels slik at enkeltfakulteter og -institutter kan være usikre på hvordan regler skal fortolkes og anvendes, og hvordan saker skal behandles slik at man unngår unødvendige forsinkelser og ”ekstrarunder” i saksbehandlingen og klagesystemet.

En av ambisjonene med Studieavdelingens uformelle møterunde har nettopp vært å identifisere punkter hvor regelverk og saksbehandlingsrutiner kan presiseres, slik at fakultetene og instituttene kan bli tryggere, få en mer rasjonell ressursbruk og oppnå større kvalitet i saksbehandlingen. Dette handler også om å klargjøre fakultetenes handlingsrom i fortolkningen av regelverket. Samtidig henger spørsmålet nøye sammen med UiOs organisasjonsstruktur: hver enkelt saksbehandler må ha tilgang til klare regler og gode rutiner for å få en økt kvalitetssikring i saksbehandlingen.

Spørsmål til diskusjon:

1. Hvordan kombinere den friheten studentene ønsker i forbindelse med planlegging av studieløpet sitt med den forbedrede gjennomstrømningen som UiOs fakulteter og ledelse ønsker?
2. Hvordan kombinere ambisjonen om en målrettet og individtilpasset oppfølging av hver student med universitetsstyrets ønske om harmonisering av regelverket?
3. Hvordan kombinere ønsket om forbedret studentoppfølging med de eventuelle konsekvensene dette medfører mht. kostnader til saksbehandling og administrasjon?
4. Hvordan kombinere enkeltfakulteters og enkeltprogrammets særskilte behov med kravene til likebehandling og kvalitet i saksbehandlingen på tvers ved UiO?
5. Hvilke type regler bør være felles for hele universitetet og hvilke bør fastsettes nærmest mulig programmene og studentene?

Monica Bakken
studiedirektør

Hege B. Pettersen
fung. seksjonssjef

Vedlegg:

UNIVERSITETET I OSLO
UNIVERSITETSDIREKTØREN

Oppsummering av tilbakemeldinger på enkelte sentrale tema ifm. forslag til forskriftsendringer

**Oppsummering av tilbakemeldinger på enkelte sentrale tema
ifm. forslag til forskriftsendringer**

(Versjon 5. november)

	Progresjonsregler/ maksimal forsinkelse	Permisjon	Fraværsregel
TF	Ok som i dag.	Ønsker maxlengde.	Ikke ta bort regelen.
JUS	Ok som i dag, unntatt på korte/engelskspråklige masterprogrammer.	Ønsker maxlengde.	Ikke ta bort regelen (jf. disp. etter frist).
MED	Ok som i dag, spesielt på grunn av deltidsstudieprogrammene.	Problemet er prioritering ved gjeninntreden i kull (inkludert forskerlinjen).	Ubestemte. Regelen praktiseres ikke på medisinstudiet.
HF	Ønsker todeling og skjerpelser på master.	Ønsker skjerpelser: angi varighet og maxlengde.	Ok at regelen tas bort.
MN	Ok som i dag, men har allerede strengere krav på masternivå.	Problemer med oppfølging av permisjoner, bl.a. knyttet til FS/statistikk.	Har ikke regelen i dag, og ønsker å fortsette slik.
SV	Ok som i dag.	Ikke diskutert.	Ikke ta bort regelen (jf. disp. etter frist).
OD	Ok som i dag.	Ikke diskutert.	Har ingen slike saker.
UV	Ønsker todeling, positive til skjerpelser på master.	Ikke diskutert.	Ok at regelen tas bort.
Stud.parl.	Svært skeptiske.	Spesielt opptatt av studenter som søker tilrettelegging hvert semester.	Ikke diskutert.